

REFERAT Natur, Teknik og Planudvalget 2022-2025 d. 07-05-2025

Mødedato Onsdag d. 07. maj 2025 kl. 16:00

Mødested Sorø Stuen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Udpegning af formand for Natur, Teknik og Planudvalget.....	4
Meddelelser.....	6
Orientering om årshjul for Natur, Teknik og og Planudvalget.....	7
Trafiksanering Nyrupvej (Sandstone).....	8
1. Økonomiske Redegørelse 2025 - Natur, Teknik og Planudvalget.....	10
Budgetkatalog 2026-2029.....	12
Beslutning om høringssvar til genbesøg af vådområdeplaner for tredje planperiode.....	15
Oplæg til indsatsplan for invasive planter.....	18
Underskriftsark.....	21

Godkendelse af dagsorden

Sagens gang

Natur, Teknik og Planudvalget.

INDSTILLING

FAGCENTER TEKNIK, MILJØ OG DRIFT INDSTILLER, AT:

1. Dagsordenen godkendes.

BESLUTNING

Godkendt.

Udpegning af formand for Natur, Teknik og Planudvalget

Kort Resume

Formand for Natur, Teknik og Planudvalget, Bo Christensen (C), har anmodet om at udtræde af Kommunalbestyrelsen i Sorø Kommune pr. den 30. april 2025. Kommunalbestyrelsen har på møde den 30. april (pkt. 721) godkendt Bo Christensens anmodning, hvorefter De Konservatives første suppleant, Søren Sørensen er indtrådt i stedet for Bo Christensen. Søren Sørensen er udover Kommunalbestyrelsen indtrådt i Natur, Teknik og Planudvalget.

Natur, Teknik og Planudvalget skal med denne sag udpege en ny formand for Natur, Teknik og Planudvalget i stedet for Bo Christensen.

Sagens gang

Natur, Teknik og Planudvalget.

INDSTILLING

FAGCENTER TEKNIK, MILJØ OG DRIFT INDSTILLER, AT:

1. Natur, Teknik og Planudvalget vælger en ny formand.

BESLUTNING

Jens Jacobsen (C) blev udpeget til formand for udvalget.

Beskrivelse af sagen

Formand for Natur, Teknik og Planudvalget, Bo Christensen (C), har anmodet om at udtræde af Kommunalbestyrelsen i Sorø Kommune pr. den 30. april 2025. Kommunalbestyrelsen har på møde den 30. april (pkt. 721) godkendt Bo Christensens anmodning, hvorefter De Konservatives første suppleant, Søren Sørensen er indtrådt i stedet for Bo Christensen. Søren Sørensen er udover Kommunalbestyrelsen indtrådt i Natur, Teknik og Planudvalget.

Natur, Teknik og Planudvalget består nu af følgende medlemmer:

- Jakob Meibom (A) - næstformand
- Jakob Spliid (V)
- Jens Jacobsen (C)
- Søren Sørensen (C)
- Morten Suhr (F)

Natur, Teknik og Planudvalget skal med denne sag udpege en ny formand for udvalget.

Lovgrundlag

Den kommunale styrelseslov.

Meddelelser

Kort Resume

Meddelelser og informationer fra udvalgsmedlemmer og centre gives på mødet til udvalgets orientering samt orientering fra udvalgsmedlemmer om poster, som udvalgsmedlemmer bestrider i råd og nævn.

Sagens gang

Natur, Teknik og Planudvalget.

INDSTILLING

FAGCENTER TEKNIK, MILJØ OG DRIFT INDSTILLER, AT:

1. Meddelelser tages til efterretning.

BESLUTNING

Taget til efterretning.

Jakob Spliid (V) var fraværende under punktet.

Orientering om årshjul for Natur, Teknik og og Planudvalget

Kort Resume

Til orientering forelægges årshjul for Natur, Teknik og Planudvalget. Årshjulet indeholder fire kvartaler. Det vil sige indeværende kvartal og de tre fremadrettede kvartaler. Årshjulet giver et overblik over tilbagevendende sager til politisk behandling og eventuelt større sager specifikt for et år. Årshjulet præsenteres på alle udvalgsmøder.

Sagens gang

Natur, Teknik og Planudvalget.

INDSTILLING

FAGCENTER TEKNIK, MILJØ OG DRIFT INDSTILLER, AT:

1. Orienteringen tages til efterretning.

BESLUTNING

Taget til efterretning.

Jakob Spliid (V) var fraværende under punktet.

Beskrivelse af sagen

Årshjulet præsenteres på alle udvalgsmøder til orientering. Årshjulet indeholder ikke alle kommende sager for det pågældende udvalg, men alene tilbagevendende sager og større sager. Årshjulet opdateres løbende, når fagcenter Teknik, Miljø og Drift bliver bekendt med nye større politiske sager, som skal indgå i årshjulet. Administrationen sikrer koordinering af årshjul for samtlige stående udvalg fire gange årligt.

Trafiksanering Nyrupvej (Sandstone)

Kort Resume

Strækningen Nyrupvej har været forbundet med utryghed ud for den lokale virksomhed Sandstone, beliggende Nyrupvej 47. Virksomheden ligger på begge sider af vejen, og dette giver anledning til mange daglige krydsninger af Nyrupvej af både virksomhedens kunder og medarbejdere. Derfor ændres forholdene på strækningen nu, med støtte fra virksomheden til etablering af to bump ud for virksomheden, samt ændret skiltning og afstribning.

Sagens gang

Natur, Teknik og Planudvalget - Økonomiudvalget - Kommunalbestyrelsen.

INDSTILLING

FAGCENTER TEKNIK, MILJØ OG DRIFT INDSTILLER, AT:

1. Orienteringen tages til efterretning.

BESLUTNING

Taget til efterretning.

Beskrivelse af sagen

Virksomheden Sandstone ligger på begge sider af Nyrupvej og dette medfører krydsning af vejen, både i forbindelse med driften af virksomheden og for de besøgende, der skal besøge henholdsvis udstillingshaven på den ene side og parkering, lager og butik på den anden side af vejen. Samtidigt kører en andel af trafikken over hastighedsgrænsen på strækningen og dette medfører både generel utryghed og farlige situationer.

Ved seneste trafikmåling i 2021 var årsdøgntrafikken på omtrent 590 køretøjer i døgnet. For disse var gennemsnitshastigheden på 63 km/t, hvoraf knapt 62% kørte over den tilladte hastighed på 60 km/t, godt 29% kørte over 70 km/t og hele 11% kørte over 80 km/t. Dette tydeliggør den erfaringsmæssige og undersøgelsesmæssigt underbyggede manglende effekt af hastighedsbegrænsning uden dertilhørende fysiske foranstaltninger, hvor veje ikke i sig selv tydeliggør behovet for nedsat hastighed.

For at forsøge at bringe en større andel af de kørte hastigheder ned, fik administrationen udarbejdet et katalog med forslag til trafiksanerende foranstaltninger. Herfra har administrationen prioriteret at implementere de tiltag, som kan udføres inden for driftens eksisterende budget, da større anlæg ikke umiddelbart vurderes decideret nødvendigt og dertil vil kræve yderligere bevilling eller prioritering i trafiksikkerhedspuljen. Trafiksikkerhedspuljen er en prioriteret pulje, hvor eksempelvis bump på Nyrupvej ikke er højt prioriteret og derfor ikke vil stå til udførsel de kommende mange år.

På baggrund af dette, har virksomheden tilbudt at finansiere to stk. hastighedsregulerende bump på strækningen. Dette ligger godt i tråd med administrationens prioriterede tiltag, og der er derved ikke grundlag for at afvise tilbuddet, men derimod udnytte den synergi, tiltagne forventeligt vil medføre. Administrationen agter derfor at indvillige i at gennemføre anlæg af de to stk. bump på strækningen, med anlægsomkostningerne på omtrent 100.000 kr. afholdt af virksomheden, samtidigt med at der fra administrationens side ændres på skiltning og afmærkning på strækningen.

Økonomiske og andre væsentlige konsekvenser

Ændring af skiltning, afstribning med videre, afholdes inden for Trafik, Vej og Parks eksisterende budget. Udgifter til etablering af de to bump ud for virksomheden, afholdes af virksomheden selv.

1. Økonomiske Redegørelse 2025 - Natur, Teknik og Planudvalget

Kort Resume

Der gives en vurdering af økonomien og det forventede regnskab for 2025 pr. 28. februar 2025. 1. Økonomiske Redegørelse er baseret på forbrugstal pr. 28. februar 2025. På Natur, Teknik og Planudvalgets områder forventes budgetoverholdelse på driftsområdet. På anlæg forventes mindreforbrug på 11,6 mio. kr.

Sagens gang

Natur, Teknik og Planudvalget.

INDSTILLING

FAGCENTER TEKNIK, MILJØ OG DRIFT INDSTILLER, AT:

1. Økonomisk Redegørelse tages til efterretning.
2. Der gives udgiftsneutral anlægsbevilling og anlægsindtægtsbevilling på 57.000 kr. i 2025 og 2026, jf. afsnittet om økonomiske konsekvenser.

BESLUTNING

Pkt. 1: Taget til efterretning.

Pkt. 2: Godkendt

Beskrivelse af sagen

Det forventede regnskab pr. 28. februar 2025 på Natur, Teknik og Planudvalgets område viser budgetoverholdelse.

Der forventes mindreforbrug på anlæg på 11,6 mio. kr., jf. Bilag 2.

Nedenstående tabel opsummerer udvalgets drift fordelt på politikområder.

Tabel 1: Natur, Teknik og Planudvalgets 1. Økonomiske redegørelse 2025 (i 1.000 kr.):

Politikområde	Forbrug	Korrigeret budget	Oprindeligt budget	Forventet regnskab	Forventet forbrugsprocent	Afvigelse
Forsyningsvirksomheder	2	0	0	0	0%	0
Vej og Park	4.294	20.386	21.220	20.386	100%	0
Trafik og infrastruktur	10.715	25.465	25.465	25.465	100%	0
Miljø og naturbeskyttelse	-2.608	6.255	5.964	6.255	100%	0
Ejendomme	10.604	72.500	64.021	72.500	100%	0
Total	23.008	124.606	116.670	124.606	100%	0

+ er merforbrug

- er mindreforbrug

Vej og Park

På vintertjenesten har der været flere udkald i 2025 end gennemsnittet. Budgetoverholdelse på området afhænger af anden halvdel af vinteren.

Sygefravær

Jævnfør sag om "Opfølgning på sygefravær", forelagt Økonomiudvalget den 28. februar 2024 (pkt. 509), vil alle udvalg og Kommunalbestyrelsen få præsenteret status på sygefravær i Sorø Kommune i de økonomiske redegørelser. Sygefraværstatistik pr. 31. marts 2025 er vedlagt som bilag til orientering.

Regnskab 2024

Regnskab 2024 blev behandlet på økonomiudvalgsmødet den 23. april 2025 (pkt. 797). Til udvalgets orientering fremlægges regnskabsresultatet for 2024, hvor resultatet på Natur, Teknik og Planudvalgets ramme viser et mindreforbrug på 1,1 mio. kr. i forhold til korrigeret budget. Årsberetningen indeholdende regnskabsbemærkninger er vedlagt som bilag.

Opfølgning på Budgetaftalen 2025

Til orientering forelægges alle udvalg opfølgning på Budgetaftalen 2025, som vedlægges som bilag.

Økonomiske og andre væsentlige konsekvenser

Vandløbsrestaureringsprojektet i Tude Å vest for Elmebjergvej har fået et nyt tilsagn på 0,2 mio. kr., som er 57.000 kr. mere end bevillingen, og derfor indstilles, at der gives en udgiftsneutral anlægsbevilling og anlægsindtægtsbevilling på 57.000 kr. i 2025 og 2026. Der afsættes tilsvarende rådighedsbeløb i 2025 og 2026 finansieret af Miljøstyrelsen. Rådighedsbeløbene indstilles frigivet i henholdsvis 2025 og 2026.

Bevillingsønske/overførsel (i 1.000 kr.)	Udvalg	2025	2026	2027	2028
Anlæg Vandløbsresteringsprojekt Tude Å v. for Elmebjergvej Indtægter	Natur, Teknik og Planudvalget		-57		
Anlæg Vandløbsresteringsprojekt Tude Å v. for Elmebjergvej Udgifter	Natur, Teknik og Planudvalget	57			
Finansiering					
Kassebeholdning		-57	57		

*Note: "+"= merudgift/mindreindtægt og "-"=mindreudgift/merindtægt

Budgetkatalog 2026-2029

Kort Resume

Kommunalbestyrelsen besluttede med Kodeks for det gode budgetarbejde, at alle fagudvalg skal fremlægge et samlet finansieringskatalog svarende til to procent af serviceudgifterne. Kataloget skal imødegå et eventuelt udgiftspres og sikre et politisk råderum til prioritering i budgetforhandlingerne for 2026-2029. Som en del af processen er der også udarbejdet et budgetønskekatalog.

Administrationen fremlægger hermed et foreløbigt forslag til et samlet budgetkatalog, der indeholder både budgetønsker og finansieringsforslag. Finansieringskataloget kan nu sendes til orientering hos de høringsberettigede parter med henblik på at indhente bemærkninger. Budgetkataloget, suppleret med eventuelle indkomne bemærkninger, forelægges udvalget igen på næste møde med henblik på endelig oversendelse til budgetforhandlingerne.

Sagens gang

Social og Sundhedsudvalget - Børn og Undervisningsudvalget - Kultur og Fritidsudvalget - Natur, Teknik og Planudvalget - Arbejdsmarkeds og Erhvervsudvalget - Økonomiudvalget.

INDSTILLING

ØKONOMI OG STAB INDSTILLER, AT:

1. Udvalget godkender, at finansieringskataloget sendes til orientering hos de høringsberettigede parter.
2. Det samlede budgetkatalog drøftes.

Beslutning fra Arbejdsmarkeds og Erhvervsudvalget, den 2. maj 2025, punkt 539:

Det samlede finansierings- og budgetønskekatalog blev drøftet og taget til efterretning.

Beslutning fra Kultur og Fritidsudvalg, den 5. maj 2025, punkt 321:

Pkt. 1 Godkendt.

Pkt. 2. Drøftet og godkendt med følgende bemærkninger.

Eksternt budgetønske om Helhedsplan for Frederiksberg og eksternt forslag om Beplantning med Påskeliljer oversendes til Natur, Teknik og Miljøudvalget.

Eksternt budgetønske om Rekreativt fiskeri bedes belyst juridisk og i det tilfælde kommunen kan give tilskud, meldes tilbage til foreningen, at der kan søges midler fra Rådighedspuljen.

Beslutning fra Social og Sundhedsudvalget, den 5. maj 2025, punkt 483:

Godkendt.

Drøftet.

Beslutning fra Børn og Undervisningsudvalget, den 6. maj 2025, punkt 496:

Børn og Undervisningsudvalget tager det præsenterede materiale til efterretning.

Børn og Undervisningsudvalget ønsker, at det præsenterede finansieringskatalog suppleres med følgende forslag:

Etablering af et kommunalt skole- og dagbehandlingstilbud, reduktion i udgifterne til IT og digitalisering, analyse af pris/ antal på specialundervisningsområdet, samt udarbejdelse af en finansieringscase, hvor flere vælger folkeskolen.

Børn og Undervisningsudvalget ønsker, at resterende budget ønsker, der fremstår uden beregning, bliver beregnet.

Bo Mouritzen (Ø) stemte imod.

Enhedslisten kan ikke godkende det fremlagte finansieringskatalog fra administrationen. Der er ikke nogen nytænkning i det der er forelagt, og det hænger ikke sammen med den røde tråd i intentionen om at styrke kerneområdet.

BESLUTNING

Pkt. 1: Godkendt.

Pkt. 2: Drøftet. De forslag som sendes videre til budgetforhandlingerne fremgår af særskilt bilag.

Beskrivelse af sagen

Med vedtagelsen af Kodeks for det gode budgetarbejde besluttede Kommunalbestyrelsen den 28. januar, sag nr. 672, at fagudvalgene skal udarbejde et finansieringskatalog med forslag svarende til to procent af serviceudgifterne. Finansieringskataloget skal anvendes til at imødegå et eventuelt udgiftspres og sikre politisk råderum til prioritering i budgetforhandlingerne for 2026-2029. Som en del af processen er der også udarbejdet et budgetønskekatalog. Budgetkataloget består derfor af de to dele.

Administrationen foreslår med denne sag, at fagudvalget sender det foreløbige finansieringskatalog til orientering hos de høringsberettigede parter. Det er ikke en formel høring, men en mulighed for at parterne kan indsende eventuelle bemærkninger til administrationen med henblik på at kvalificere forslagene yderligere.

Administrationen arbejder løbende med at udvikle og forbedre forslagene. Det samlede budgetkatalog – både finansieringskataloget og budgetønskekataloget – forelægges igen for

udvalget på næste møde med henblik på oversendelse til budgetforhandlingerne.

Det endelige budgetmateriale vil efter planen blive sendt i formel høring som en del af det samlede budgetmateriale i august/september.

Administrationen har løbende inddraget de relevante SektorMED-udvalg i processen. Eventuelle bemærkninger, der endnu ikke er indarbejdet, vil blive forelagt fagudvalget i forbindelse med drøftelsen.

Budgetkataloget vil fra administrationens side indgå som grundlag for udarbejdelsen af det samlede budgetmateriale ved udgangen af august måned.

Bilaget fremsendes til udvalget forud for mødet og vedhæftes sagen i forbindelse med udsendelse af referatet.

Beslutning om høringssvar til genbesøg af vådområdeplaner for tredje planperiode

Kort Resume

Staten har foretaget et genbesøg af vandområdeplanerne for 2021-27. Genbesøget omfatter håndtering af de resterende kendte indsatsbehov til at sikre god økologisk og kemisk tilstand i vandmiljøet i 2030. Der er fokus på kvælstofindsatsbehov til kystvande og indsatsbehov for vandløb, søer, grundvand og miljøfarlige forurenede stoffer.

I Sorø Kommune har genbesøget medført yderligere indsatsbehov for vandløb, søer og miljøfarlige forurenede stoffer. For vandløb drejer det sig om mindre strækningsbaserede indsatser på 25,74 km vandløb, samt fjernelse af en række spærringer og rørlagte strækninger. De sidste er gengangere fra tidligere høringer, som siden røg ud af planlægningen. Derfor anbefaler forvaltningen i et høringssvar, at de konkrete indsatser tages ud af planlægningen endnu en gang. Der er restaureringsindsats i en ny sø og opsporing af miljøfremmede stoffer i et vandløb og to søer.

Administrationen anbefaler, at der gives høringssvar på de udpegede spærringer og rørlagte strækninger i vandløb, da indsatserne vurderes ikke at have en effekt på forbedring af vandmiljøet.

Sagens gang

Natur Teknik og Planudvalget – Økonomiudvalget – Kommunalbestyrelsen.

INDSTILLING

FAGCENTER TEKNIK, MILJØ OG DRIFT INDSTILLER, AT:

1. Høringssvar til nye vandløbsindsatser i VP3II godkendes til videreformidling,
2. Orientering om yderligere indsatsbehov i VP3II tages til efterretning.

BESLUTNING

Pkt. 1: Indstilles godkendt.

Pkt. 2: Taget til efterretning.

Jakob Spliid (V) var fraværende under punktet.

Beskrivelse af sagen

Ministeriet for Grøn Trepert har foretaget et genbesøg af vandområdeplanerne for tredje planperiode (VP3II), og sender nu udkast til VP3II med tilhørende bekendtgørelser, vejledning og miljørapport og data i høring til den 20. juni 2025.

Baggrund

De gældende vandområdeplaner for tredje planperiode (VP3 for 2021-27), beskriver en samlet plan for et godt vandmiljø for vandløb, søer, kystvande og grundvand. Der er som en del af planlægningen fastlagt konkrete mål og indsatsprogrammer, som skal sikre, at målene opfyldes. Genbesøget sker på baggrund af "Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug af 4. oktober 2021".

Den nye VP3II omfatter håndtering af dels det resterende kvælstofindsatsbehov til kystvande, og dels det resterende kendte indsatsbehov for vandløb, søer, grundvand og miljøfarlige forurenede stoffer, til at sikre vandrammedirektivets mål om god økologisk og kemisk tilstand i 2030. Der er ingen specifikt udpegede indsatser for grundvand, som kommunerne skal håndtere.

Håndtering af indsatsbehov i Sorø Kommune

Kvælstofindsatsbehov til kystvande er i VP3II opdateret som følge af "Aftale om Implementering af et Grønt Danmark fra 18. november 2024". Reduktion af kvælstof skal håndteres via markregulering og udtagning (grøn arealomlægning). Kommunerne har en væsentlig rolle i de Lokale Treparter, som skal udarbejde og igangsætte omlægningsplaner for hvert kystvandopland i 2025.

Yderligere indsatsbehov for vandløb, søer og miljøfarlige forurenede stoffer for Sorø Kommune (vandopland Sjælland) beskrives nedenfor. Forvaltningen har udarbejdet et høringssvar på vandløbsområdet (jf. Bilag 1) og har ikke udarbejdet høringssvar inden for øvrige fagområder.

Vandløb - forvaltningens anbefaling til høringssvar

VP3II omfatter dels nedklassificering af flere vandløbsstrækninger, og dels indsatser til forbedring af den fysiske tilstand i vandløb med manglende målopfyldelse.

To mindre vandløbsstrækninger foreslås nedklassificeret. Det drejer sig om 1,5 km af Skelbæk (vest for Dianalund) og 1,5 km af Frøsmose Å (nord for motorvejen). Nedklassificeringen betyder, at mål om god økologisk tilstand i vandløbene ændres til et lavere miljømål om godt potentiale.

De fysiske forbedringer i vandløb skal gennemføres ved mindre strækningbaserede indsatser på 25,74 km vandløb, samt nye krav om fjernelse af tre fysiske spærringer og åbning af fire rørlagte strækninger. De mindre strækningbaserede indsatser omfatter: plantning af træer langs vandløb, udskiftning af bundmateriale, hævning af vandløbsbund, udlægning af groft materiale og træplantning. Normalt bruges kun en eller få indsatser på hver strækning, og restaureringsbehovene kan variere i de enkelte vandløb. De tilføjede indsatser med fjernelse af fysiske spærringer og rørlagte vandløb er gengangere fra tidligere udkast til vandområdeplaner, som på baggrund af kommunens høringssvar blev udtaget af planlægningen. Konkret findes to af de tre spærringer ikke, og den tredje har ringe betydning for vandløbets økologiske tilstand og vil være fysisk uhensigtsmæssig at fjerne. En af de fire rørlagte strækninger er åbnet, og de tre andre rørlægninger er enten ikke mulige eller ikke vurderet omkostningseffektive at åbne på baggrund af forundersøgelse. Det fremgår ikke, hvorfor indsatserne nu er medtaget i VP3II. Forvaltningen anbefaler derfor at genfremsende indsigelser på spærringer og rørlagte strækninger, samt mindre kommentarer til de strækningbaserede indsatser (se detaljeret høringssvar i bilag 1).

Søer - orientering

Genbesøget af VP3II har fokus på at begrænse fosfor i overfladevand til søer. Fosfor skal

tilbageholdes opstrøms i søer ved indsatser i vandløb for eksempel plantning af træer langs vandløb, rensning af spildevand, og etablering af fosfor-vådområder. I udvalgte søer med intern belastning af fosfor skal gennemføres sørestaurering.

I Sorø er Bromme Maglesø nu udpeget til sørestaurering i lighed med Pedersborg Sø. Bromme Maglesø ligger opstrøms Bromme Lillesø, hvor kommunen har fået udført biomanipulation (2019-2021) og efterbehandling til forbedring af vandmiljøet (2022-24).

Miljøfarlige stoffer - orientering

Genbesøget har desuden fokus på opsporing af kilder til miljøfarlige forurenende stoffer i overfladevand. Miljøstyrelsen gennemfører i 2025 en kortlægning og analyse af kendte kilder til forurening og deres betydning for manglende målopfyldelse i de enkelte vandområder. I Sorø kortlægges kilder til henholdsvis Strontium i Tuel Å og Antracen i Sorø Sø og Pedersborg Sø. Hvis andre specifikke lokale kilder vurderes at have en væsentlig betydning for manglende målopfyldelse, så bliver det kommunens opgave at gennemføre opsporing og vurdering af lokale kilder i 2025-2026.

Staten arbejder på en fjerde vandområdeplan (VP4), da man ikke regner med, at alle indsatser kan nå at blive udført inden 2027.

Kobling til Vision 2026

Vandområdeplanerne er en statslig planlægning, som kommunerne skal gennemføre. Der er afledte effekter på kommunens vision 4: Sammen om styrket klimaindsats og biodiversitet.

Alle indsatser i vandområdeplanerne er med til at løfte vandmiljøet og er derved til gavn for biodiversiteten i Sorø Kommune. Desuden bidrager nye vådområder på tørveholdige jorde til at løfte klimaindsatsen ved tilbageholdelse af CO₂.

Oplæg til indsatsplan for invasive planter

Kort Resume

I 2024 bad Kommunalbestyrelsen Fagcentret om at udarbejde en samlet indsatsplan for bekæmpelse af uønskede og invasive arter i kommunen. Fagcentret giver med denne sag et oplæg til, hvordan opgaven kan gribes an, hvor anbefalingen er, at en række udvalgte invasive arter først kortlægges forud for udarbejdelsen af en endelig plan. Arbejdet vil kræve, at der afsættes midler til interne ressourcer, kortlægning og den efterfølgende bekæmpelse af invasive arter på egne arealer.

Sagens gang

Natur, Teknik og Planudvalget - Økonomiudvalget - Kommunalbestyrelsen.

INDSTILLING

FAGCENTER TEKNIK, MILJØ OG DRIFT INDSTILLER, AT:

1. Udvalget tager stilling til, om indsatsen med forebyggelse og bekæmpelse af invasive og uønskede planter, skal prioriteres, og dermed om der skal udarbejdes et budgetønske til årets forhandlinger, så kortlægningsarbejdet kan påbegyndes i 2026.
 - A. Den kommende indsatsplan skal fokusere på de arter, der foreslås prioriteret i bilag 1.
 - B. Fagcentret laver kortlægning af tilstedeværelsen af arterne i 2026, hvorefter en indsatsplan udarbejdes på baggrund af kortlægningen, så bekæmpelsen kan påbegyndes i 2027.

BESLUTNING

Indstilles godkendt.

Jakob Spliid (V) var fraværende under punktet.

Beskrivelse af sagen

På kommunalbestyrelsesmødet d. 31. januar 2024 (pkt. 455) godkendte Kommunalbestyrelsen et ændringsforslag fra Enhedslisten, da indsatsplanen for bekæmpelse af kæmpebjørneklo skulle godkendes. Kommunalbestyrelsen ønskede, at der bliver udarbejdet en samlet plan for uønskede og invasive arter.

Ansvarsfordeling

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, under Ministeriet for Grøn Trepert, varetager den daglige forvaltning af reglerne for invasive arter i Danmark. Styrelsen prioriterer kun bekæmpelse af mindre, endnu ikke udbredte populationer af invasive arter, og statens midler

rækker dermed ikke til alle arter. Udbredte arter som rynket rose, japansk pileurt og kæmpebjørneklo er derfor ofte kommunernes ansvar.

I Sorø er der ikke afsat ressourcer til bekæmpelse, og af denne grund bekæmpes udelukkende kæmpebjørneklo, efter en prioritering, der planlægges hvert år forud for sæsonen. Bekæmpelsen af kæmpebjørneklo ses for nuværende ikke at være helt tilstrækkelig til for alvor at minimere forekomsten af planten.

Fokusarter

Invasive arter er arter, der med menneskets hjælp har spredt sig til nye områder og udgør en trussel mod hjemmehørende arter. "Uønskede arter" kan være svære at definere, men udvælges ud fra deres skadevirkning. EU har registreret 88 invasive arter, mens Danmark har yderligere 13 samt 77, der opfører sig invasivt. Fagcentret anbefaler, at indsatsplanen fokuserer på udvalgte problematiske arter. De anbefalede fokusarter er baseret på eksisterende registreringer samt arter, der ofte bekæmpes i Danmark, er beskrevet i bilag 1, hvor det også uddybes, hvorfor hver art er udvalgt.

Kortlægning

Da kendskabet til udbredelsen af invasive arter er begrænset, er der behov for mere viden, før en effektiv indsatsplan kan udarbejdes. Fagcentret har kortlagt kæmpebjørneklo og pileurt via "Tip Sorø" og tilsyn, men få tip om pileurt tyder på lav borgeropmærksomhed og internt kendskab. Den kommende kortlægning vil kombinere data fra arter.dk, "Tip Sorø" og observationer fra Vej og Park. For at øge registreringer planlægges intern vidensdeling og en informationskampagne.

Indsatsplan

Fagcentret vil udarbejde en indsatsplan for invasive arter på kommunale arealer. Da der ikke er lovgivning for private arealer (undtagen kæmpebjørneklo), vil indsatsen her fokusere på information og vejledning. Kæmpebjørneklo er allerede reguleret i en særskilt indsatsplan og vil derfor ikke indgå. Den nye indsatsplan for invasive arter kan forelægges politisk i 2027, hvis arbejdet prioriteres. Sammen med godkendelsen af indsatsplanen vil forvaltningen genbesøge økonomien ud fra et opdateret grundlag om udbredelsen af de invasive og uønskede arter.

Fremgangsmåde

Efter endt kortlægning og udarbejdelse af planen, er det Fagcentrets anbefaling, at der i 2027 igangsættes bekæmpelse af udvalgte og kortlagte problematiske arter.

Økonomiske overvejelser

En effektiv bekæmpelse af invasive arter er en ressourcekrævende opgave. Da der på nuværende tidspunkt ikke er afsat midler til bekæmpelsen skal der afsættes ressourcer, hvis der ønskes en kortlægning og en forstærket bekæmpelse af invasive arter jf. bilag 2.

Både kortlægning og bekæmpelse kan enten udføres internt, hvor en effektiv indsats formodentlig vil kræve en opnormering i driften, eller eksternt, hvor et firma hyres ind til

opgaven.

Økonomiske og andre væsentlige konsekvenser

Der er ikke budgetlagt midler til kortlægning og bekæmpelse af invasive arter, og området kan ikke gebyrfinansieres.

Fagcentret anbefaler, at der afsættes følgende midler (mio. kr.):

	2026	2027	2028	2029
Kortlægning og indsatsplan	0,2	-	-	-
Bekæmpelse		0,2	0,2	0,2

Midlerne fordeles mellem Natur og Miljø (til myndighedsarbejde som omfatter planlægning af kortlægning, tilsyn, håndhævelse og udarbejdelse af informationsmateriale og indsatsplan) og Vej og Park (kortlægning og bekæmpelse af arterne). Begge vil primært være aktive over sommerhalvåret.

Lovgrundlag

BEK nr. 1285 af 12. november 2018 - Bekendtgørelse om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter på EU-listen og om en national liste med handelsforbud m.v. over for invasive arter

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 af 22. oktober 2014 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter

Kobling til Vision 2026

Bekæmpelse af invasive arter passer godt ind i tema 4 "Sammen om styrket klimaindsats og biodiversitet", da invasive arter giver problemer for vores naturligt hjemmehørende arter.

Underskriftsark

Kort Resume

Punkt til godkendelse af referat.

BESLUTNING

Godkendt.